

LASS Vårfrågesport 2021

Facit, statistik och kommentarer

Frågekonstruktör: Magnus Olsson

Fråga 1

I fjol blev som bekant SM inställt på grund av coronapandemin, och i år kommer bara elitgrupperna att spelas, och utan publik. I vilken stad spelas det?

- Karlskrona (3 svar)
- Helsingborg (10 svar)
- Växjö (0 svar)

Rätt svar: Helsingborg. SM 2020 skulle spelats där, men när det blev inställt beslöt man att spela nästa SM i samma stad.

Fråga 2

LASS har bara en deltagare i årets SM, nämligen Gabriel Nguyen. Vilken grupp spelar han i?

- Mästarklassen Elit (1 svar)
- Kadett-SM (1 svar)
- Junior-SM (11 svar)

Rätt svar: Junior-SM. Gabriel vann kadett-SM 2019, och fick därmed en plats i nästa junior-SM.

Fråga 3

En av Sveriges storklubbar fyller 100 år i år. Vilken av följande klubbar grundades 1921?

- SS Manhem (3 svar)
- SK Rockaden, Stockholm (4 svar)
- Lunds ASK (6 svar)

Rätt svar: SK Rockaden, Stockholm. Både Manhem och LASK grundades redan 1906. Detta var uppenbarligen den svåraste frågan.

Fråga 4

1921 spelades det också en länge efterlängtd VM-match i Havanna. José Raul Capablanca slog den regerande mästaren Emanuel Lasker utan att förlora ett enda parti, och blev därmed den förste icke-europeiske världsmästaren. Vilket land kom Capablanca från?

- Kuba (13 svar)
- Filippinerna (0 svar)
- Argentina (0 svar)

Rätt svar: Kuba. Att Capablanca var kuban hör tydligen till allmänbildningen!

Fråga 5

Det var inte bara Lasker som hade svårt för att slå Capablanca. Hans sista förlust innan matchen mot Lasker var 1916 mot Chajes, och nästa förlust kom inte förrän 1924, i ett berömt parti mot Réti. Under dessa åtta år spelade han 63 tävlingspartier utan att förlora ett enda. Hur många av de 63 partierna blev remi?

- 55 (1 svar)
- 44 (7 svar)
- 23 (5 svar)

Rätt svar: 23. En svår fråga, som det kanske inte är helt oväntat att relativt få klarade. Capablanca var känd för att ha en ”enkel” spelstil och gärna avveckla till slutspel, så man skulle kanske kunna tro att han hade hög remifrekvens, men det stämmer inte!

Fråga 6

Capablanca var världsmästare i 6 år och förlorade titeln 1927 till Alexander Aljechin (eller Alekhine, som han stavas på engelska). I matchen spelades 34 partier, och i alla utom två spelades olika varianter av samma spelöppning. Vilken?

- Damgambit (6 svar)
- Sicilianskt (2 svar)
- Spanskt (5 svar)

Rätt svar: Damgambit. Capablanca spelade som vit i första partiet 1. e4, Aljechin svarade med franskt, och vann ganska enkelt. Efter det gick Capablanca över till att spela 1. d4. I tredje partiet försökte sig Aljechin på att spela damindiskt, men blev inte nöjd med resultatet. Sedan blev det damgambit (med 2. - e6) för hela slanten.

Spanskt har alltid varit vanligt, men vid den här tiden var damgambit populärare. Sicilianskt blev inte vanligt på stormästarnivå förrän långt senare.

Fråga 7

Få personer kan väl ha missat TV-serien "The Queen's Gambit", om det föräldralösa underbarnet Beth som gör kometkarriär som schackspelare. Beth lär sig spela schack av den buttre vaktmästaren på hennes skola. Vad heter han?

- Mr. Springer (0 svar)
- Mr. Shaibel (13 svar)
- Mr. Schnabel (0 svar)

Rätt svar: Mr. Shaibel.

Fråga 8

År 1851, sjuttio år innan Capablanca blev världsmästare, spelades den första internationella schackturneringen. Turneringen spelades i London och vanns av en dittills ganska okänd matematiklärare, som efter segern kom att räknas som inofficiell världsmästare. Vad hette han?

- Paul Morphy (2 svar)
- Wilhelm Steinitz (6 svar)
- Adolf Anderssen (5 svar)

Rätt svar: Adolf Anderssen. Steinitz och Morphy slog igenom senare – de var 15 respektive 14 år gamla år 1851. Både Steinitz och Morphy slog Anderssen i matcher, men det var först när han vann en match mot Zukertort som Steinitz blev officiell världsmästare.

Fråga 9

Fråga 9 är kvällens litteraturfråga: De flesta har väl hört talas om "Alice i Underlandet", men Lewis Carroll skrev också en uppföljare till boken. I den andra boken drömmer Alice att hon är en schackpjäs (en vit bonde som upphöjs till drottning i sista kapitlet). Vad heter boken på svenska?

- Alice i spegellandet (11 svar)
- Alice i schacklandet (1 svar)
- Alice blir drottning (1 svar)

Rätt svar: Alice i spegellandet (*Alice's adventures through the looking-glass* i original). Alice drömmer att hon tar sig genom spegeln över öppna spisen och hamnar i en värld där allting är omvänt på många olika sätt, och schackpjäserna lever och vandrar runt.

Fråga 10

I våras spelades kandidatturneringen, som avgör vem som skall få utmana Magnus Carlsen om VM-titeln, äntligen klart efter ett års paus på grund av pandemin. På bilden ser vi segraren, Ian Nepomniatchti. Den spelare som slutade på andra plats kom in som reserv, spelade starkt i början och ledde när turneringen avbröts, men inledde lite skakigt när den återupptogs och slutade på andra plats. Vad heter tvåan?

- Anish Giri (3 svar)
- Fabiano Caruana (3 svar)
- Maxime Vachier-Lagrave (7 svar)

Rätt svar: Maxime Vachier-Lagrave. Giri kom trea och Caruana fyra.

Fråga 11

Under covid-pandemin har olika former av datorschack blivit populärare än någonsin. Men hur länge har datorer kunnat spela schack? Närmare bestämt, vilket år skrevs det första datorprogrammet som kunde spela ett helt schackparti enligt de vanliga reglerna? (Datorn på bilden, MANIAC, kunde inte spela "riktigt" schack - brädet har bara 6x6 rutor och det finns inga löpare).

- 1946 (0 svar)
- 1957 (8 svar)
- 1964 (5 svar)

Rätt svar: 1957. Det året kom två schackprogram, ett amerikanskt och ett ryskt.

Fråga 12

1997 hade schackdatorerna blivit riktigt starka. I en historisk match om 6 långpartier blev världsmästaren Kasparov besegrad av en specialbyggd dator från IBM. Vad hette datorn?

- Deep Thought (1 svar)
- Deep Blue (12 svar)
- Shredder (0 svar)

Rätt svar: Deep Blue. Shredder är mycket nyare. Deep Thought är inte bara namnet på datorn i *Liftarens guide till galaxen*, utan även på föregångaren till Deep Blue. Den spelade också mot Kasparov, men förlorade.

Fråga 13

I januari spelades den mycket starka Tata Steel-turneringen, en av få elitturneringar som spelades över brädet under pandemin. Nils Grandelius var ende svensk i sällskap med elitspelare som Caruana, Vachier-Lagrave, Giri och världsmästaren Carlsen. Var spelades turneringen?

- Hastings (2 svar)
- Jekaterinburg (0 svar)
- Wijk an Zee (11 svar)

Rätt svar: Wijk an Zee

Utslagsfråga

Riksfinalen i schack-4:an spelades i år över nätet, på Lichess den 3/6. Det var som vanligt många deltagare och det spelades många partier. Hur många partier spelades?

Rätt svar: 16532 partier och över en miljon drag. Turneringen varade bara i en timme, men samlade över 3000 deltagare och spelades som en arenaturnering, så det blev många partier!

Svaren fördelade sig mellan 879 och 25987 med en ”outlier” på 1300000 (en deltagare som hade läst fel och trodde att frågan gällde antalet drag). 6 svar låg på 4507 eller lägre. Den som kom närmast gissade på 19000 partier.

